# A BIZOTTSÁG (EU) 2020/1142 VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA

**(2020. július 29.)**

**Görögország megerősített felügyeletének meghosszabbításáról**

*(az értesítés a C(2020) 5086. számú dokumentummal történt)*

**(Csak a görög nyelvű szöveg hiteles)**

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a pénzügyi stabilitásuk tekintetében súlyos nehézségekkel küzdő vagy súlyos nehézségek által fenyegetett euróövezeti tagállamok gazdasági és költségvetési felügyeletének megerősítéséről szóló, 2013. május 21-i 472/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre [1] és különösen annak 2. cikke (1) bekezdésére,

mivel:

(1) Az Európai Stabilitási Mechanizmus keretében nyújtott pénzügyi támogatás 2018. augusztus 20-i lezárultát követően az (EU) 2018/1192 bizottsági végrehajtási határozat [2] a 2018. augusztus 21-ével kezdődő hat hónapos időszakra megerősített felügyelet alá vonta Görögországot. A Bizottság a megerősített felügyeletet azóta három ízben [3] hosszabbította meg, mindhárom alkalommal további hat hónapra, legutóbb 2020. február 21-ével kezdődően.

(2) Görögország 2010 óta jelentős összegű pénzügyi támogatást kapott, amelynek következtében az euróövezeti tagállamokkal, az Európai Pénzügyi Stabilitási Eszközzel és az Európai Stabilitási Mechanizmussal szemben fennálló kötelezettségei összesen 243 700 millió EUR-t tesznek ki. Európai partnerei kedvező feltételek mellett nyújtottak pénzügyi támogatást Görögország számára, és 2012-ben, majd az Európai Stabilitási Mechanizmus keretében 2017-ben egyedi intézkedéseket fogadtak el az adósság fenntarthatóbb alapokra helyezése érdekében. Az eurócsoport 2018. június 22-én politikai megállapodásra jutott arról, hogy az államadósság fenntarthatóságának biztosítása érdekében további intézkedéseket hajt végre. Ezek közül néhányról – többek között az euróövezeti nemzeti központi bankok által a nettó pénzügyi eszközökről szóló megállapodás és az értékpapírpiaci program keretében tartott görög államkötvényekből eredő jövedelemnek megfelelő összegek transzferéről – az eurócsoport félévente dönthet annak függvényében, hogy Görögország a megerősített felügyelet keretében kedvező értékelést kap-e a program nyomán tett szakpolitikai kötelezettségvállalásainak teljesítésére vonatkozóan. E tekintetben az eurócsoport 2019. áprilisi, 2019. decemberi és 2020. júniusi megállapodása nyomán megkezdődött a szakpolitikai feltételekhez kötött adósságenyhítő intézkedések első három szakaszának végrehajtása.

(3) Görögország az eurócsoporton belül kötelezettséget vállalt az Európai Stabilitási Mechanizmus makrogazdasági kiigazítási programja (a továbbiakban: program) keretében elfogadott valamennyi kulcsfontosságú reform folytatására és befejezésére, valamint a program és annak elődprogramjai keretében elfogadott fontos reformok eredményeinek megóvására. Görögország kötelezettséget vállalt arra is, hogy egyedi intézkedéseket hajt végre a költségvetési és fiskális-strukturális szakpolitikák, a szociális jólét, a pénzügyi stabilitás, a munkaerő- és a termékpiacok, a privatizáció és a közigazgatás területén. Ezek az eurócsoport 2018. június 22-i nyilatkozatának mellékletében foglalt egyedi intézkedések hozzájárulnak Görögország túlzott makrogazdasági egyensúlyhiányának és a gazdasági nehézségek forrásainak vagy potenciális forrásainak kezeléséhez.

(4) A Bizottság 2020. február 26-án közzétette a Görögországra vonatkozó 2020. évi országjelentését [4]. A Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy Görögországban túlzott mértékű makrogazdasági egyensúlyhiány áll fenn [5]. Bár számos területen látható előrelépés, továbbra is jelentős sebezhetőségek és örökölt hatások állnak fenn a magas államadósság, a bankok mérlegében szereplő nemteljesítő hitelek magas szintje és a külső szektor kapcsán, miközben a növekedési potenciál továbbra is alacsony, a munkanélküliség pedig magas. Az államadósság 2019

[1] HL L 140., 2013.5.27., 1. o.
[2] HL L 211., 2018.8.22., 1. o.
[3] A Bizottság (EU) 2019/338 végrehajtási határozata, HL L 60., 2019.2.28., 17. o., a Bizottság (EU) 2019/1287 végrehajtási határozata, HL L 202., 2019.7.31., 110. o. és a Bizottság (EU) 2020/280 végrehajtási határozata, HL L 59., 2020.2.28., 9. o.
[4] SWD(2020) 507 final.
[5] COM(2020) 150 final.

végén a bruttó hazai termék 176,6 %-a volt, ami akkor az Unióban a legmagasabbnak számított. A 2019. évi, a bruttó hazai termékre vetített –150,6 %-os nettó nemzetközi befektetési pozíció továbbra is jelentős mértékben negatív, még akkor is, ha nagy arányban tartalmaz különösen kedvező feltételekkel nyújtott külső hitelekből származó adósságot. Emellett a folyó fizetési mérleg hiányának utóbbi években megfigyelhető számottevő csökkenése azonban továbbra sem elegendő ahhoz, hogy hozzájáruljon a negatív nettó nemzetközi befektetési pozíció prudens szintre történő, kielégítő ütemű csökkentéséhez. Habár folytatódott a munkanélküliségi ráta csökkenése a 2013. évi 27,8 %-os csúcsértékről, értéke 2020 februárjában még mindig 16,1 %-on állt. A tartós munkanélküliség (2019 negyedik negyedévében 11,9 %) és az ifjúsági munkanélküliség (2020 februárjában 35,6 %) még mindig magas, bár e mutatók értéke is jelentős mértékben csökkent a válság alatti csúcsértékekhez képest (a tartós munkanélküliség 2014 második negyedévében 19,9 %-on, az ifjúsági munkanélküliség 2013 februárjában 60,2 %-on tetőzött).

(5) Az Egészségügyi Világszervezet 2020. március 11-én hivatalosan világjárványnak nyilvánította a Covid19-világjárványt. A világjárvány súlyos népegészségügyi szükséghelyzetet jelent a polgárok, a társadalom és a gazdaságok számára. Komoly gazdasági sokkot jelent, amely súlyos negatív hatást gyakorol az Európai Unió makrogazdasági kilátásaira. Görögországot valószínűleg különösen súlyosan érinti gazdaságának ágazati összetétele miatt. A Bizottság 2020. évi nyári előrejelzése szerint a visszaesés 2020-ban elérheti a [X %]-ot, de azt 2021-ben gyors, bár nem teljes helyreállításnak kell követnie. Az előrejelzést továbbra is nagy fokú bizonytalanság övezi. A világjárvány valószínűleg az államadósság jelentős növekedéséhez vezet, és részben visszafordítja a munkanélküliség előző években megfigyelt csökkenését. A növekedéshez való gyors visszatérés kulcsfontosságú lesz a késleltetett hatások megelőzése és a válság társadalmi-gazdasági hatásainak enyhítése szempontjából. A recesszió mélysége az idegenforgalmi ágazat nagy arányát tükrözi, melynek helyzete igen nehéz az utazási korlátozások feloldását övező bizonytalanság miatt. A hajózási és a közlekedési ágazatban is jelentős visszaesés várható a globális kereskedelem szűkülése miatt.

(6) A világjárvány kezdete óta az EU és tagállamai példa nélküli intézkedéseket hoztak az emberéletek és a megélhetés védelme érdekében. A Covid19-világjárványra válaszul és az összehangolt uniós megközelítés részeként Görögország időszerű költségvetési intézkedéseket fogadott el az egészségügyi rendszere kapacitásának növelése, a járvány megfékezése és a különösen súlyosan érintett egyének és ágazatok megsegítése érdekében. Az EU támogatta az egészségügyi válság kezelésére és a gazdasági sokkhatás enyhítésére irányuló nemzeti erőfeszítéseket. Felszabadította költségvetését a vírus elleni küzdelem céljából, aktiválta a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezését, teljes mértékben kihasználta az állami támogatási szabályok keretében előirányzott rugalmasságot, és javaslatot tett az emberek munkában maradását segítő új, a szükséghelyzeti munkanélküliségi kockázatokat mérséklő ideiglenes támogatást nyújtó európai eszköz (SURE) létrehozására. Az Európai Központi Bank és az Európai Beruházási Bank által hozott intézkedések mellett az EU több mint félbillió eurót biztosít a munkavállalók és a vállalkozások támogatására. Mindezek fényében a Bizottság 2020. május 27-én javaslatot tett az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak egy Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozására, mely jelentős támogatásnyújtás révén segíti a tagállami gazdaságok megerősítését célzó reformok és beruházások végrehajtását.

(7) A Covid19-világjárvány közép- és hosszú távú következményei nagymértékben attól függenek majd, hogy a tagállamok gazdaságai milyen gyorsan fognak kilábalni a válságból, ami viszont ahhoz köthető, hogy a tagállamok milyen intézkedéseket hoznak a válság társadalmi és gazdasági hatásainak enyhítésére, az EU támogatásával. A többi tagállamhoz hasonlóan Görögországnak is részesülnie kell az EU helyreállítási csomagjának előnyeiből, amely segíteni fogja a növekedési potenciál fellendítését és a gazdaság rezilienciájának növelését célzó kulcsfontosságú reformok és beruházások finanszírozását. Ennek révén pedig elkerülhető az Unión belüli különbségek további elmélyülése.

(8) A Bizottság 2020. május 20-án tette közzé a megerősített felügyelet keretében készített hatodik értékelését Görögországról ([6]). Ebben megállapítást nyert, hogy Görögország – a Covid19-világjárvány miatti kivételes körülmények figyelembevételével – megtette az esedékes egyedi reformvállalásainak teljesítéséhez szükséges intézkedéseket. Ez az értékelés figyelembe vette a görög hatóságok és az európai intézmények közötti szoros együttműködést, és elismerte, hogy kiemelten kell kezelni azokat a szakpolitikákat, amelyek a világjárványra válaszul hozott sürgősségi intézkedések végrehajtására összpontosítanak. Mindezek alapján a jelentés elismerte, hogy a járvány megfékezésére irányuló intézkedések a felülvizsgálati időszak alatt negatív mellékhatást gyakoroltak a reformok végrehajtási kapacitására, és megjegyezte, hogy a jövőre nézve kulcsfontosságú lesz a reformok lendületének fenntartása és szükség esetén megerősítése, amint a fellendülés megkezdődött.

([6]) Európai Bizottság: Enhanced Surveillance Report – Greece, May 2020 („Megerősített felügyeleti jelentés – Görögország, 2020. május”), Institutional Paper 127, 2020. május.

(9) A Bizottság 2020. évi részletes vizsgálata, valamint értékelése alapján a Tanács megvizsgálta a 2020. évi nemzeti reformprogramot és a 2020. évi stabilitási programot. A Tanács figyelembe vette a világjárvány elleni küzdelem és a gazdasági helyreállítás előmozdításának szükségességét, ami az első szükséges lépés ahhoz, hogy lehetővé váljon az egyensúlyhiány kiigazítása. A Tanács azt ajánlotta ([7]) Görögországnak, hogy tegyen meg minden szükséges intézkedést a világjárvány hatékony kezelése érdekében, többek között az egészségügyi rendszer rezilienciájának erősítése, csökkentett munkaidős foglalkoztatási programok kidolgozása, a válság foglalkoztatásra és társadalomra gyakorolt hatásait enyhítő hatékony aktivizálási támogatás, likviditást biztosító intézkedések bevezetése, továbbá számos kiemelt beruházási területre – például a zöld és a digitális átállásra – irányuló köz- és magánberuházások előmozdítása révén. A Tanács felszólította továbbá a hatóságokat, hogy a program nyomán tett szakpolitikai kötelezettségvállalásokkal összhangban folytassák és fejezzék be a reformokat, hogy a Covid19-világjárvány miatt bevezetett korlátozások fokozatos enyhítését követően újraindíthassák a fenntartható gazdasági helyreállítást.

(10) A görög bankrendszer stabilitása és sokkokkal szembeni rezilienciája az Európai Stabilitási Mechanizmus programjának vége óta megnőtt, de a megörökölt kockázatok és a rendszer sérülékenységét eredményező jelentős mögöttes problémák továbbra is jelen vannak, a helyzetet pedig tovább tetézik a koronavírus-járvány kedvezőtlen hatásai. A bankok likviditása megfelelő, azonban a nemteljesítő hitelek szintje továbbra is magas, összegük 2019 decemberében 68,5 milliárd EUR volt, ami a bruttó ügyfélhitel-állomány 40,6 %-a ([8]). A világjárvány megállíthatja a nemteljesítő hitelek állományának fokozatos csökkenését, melyek összege 2016 márciusában elérte a 107,2 milliárd EUR-s csúcsértéket és 2019. szeptember végén 71,2 milliárd EUR-t tett ki. Emellett a jelenlegi gazdasági sokk kihat a bankok nemteljesítő hitelek csökkentésére irányuló stratégiáira és a nemteljesítő hitelek másodlagos piacára, valamint az ilyen hitelek értékpapírosítását támogató Herkules-program végrehajtására, az első ügyletek sikeres lezárását követően. A görög bankok tőkepozíciója összhangban van a szabályozási követelményekkel, de középtávon növekvő felügyeleti követelményekkel kell szembenézniük, és egyre több tőkére lesz szükségük a nemteljesítő hitelek állományának leépítéséhez, miközben a nyereségességük alacsony. Ennek eredményeként a görög bankok különösen ki vannak téve annak a kockázatnak, hogy a világjárvány miatt megnövekednek a finanszírozási költségek, és visszatér az eszközminőség romlása. A hatóságok – a kereskedelmi bankok és az állománykezelők szintjén tett kezdeményezéseket kiegészítve – lépéseket tesznek annak érdekében, hogy a válsággal sújtott vállalkozások folyamatosan hozzájussanak a szükséges finanszírozáshoz. Vállalták továbbá, hogy folytatják a pénzügyi szektor kulcsfontosságú reformjait, és javítják a nemteljesítő hitelek szanálására szolgáló meglévő eszközöket, tekintettel azokra a kedvezőtlen hatásokra, amelyeket a Covid19-világjárvány a folyamatban lévő és a múltbéli reformkezdeményezések ütemére gyakorol. Ezek a reformok – például a szétaprózott fizetésképtelenségi szabályozás átalakítása – hozzájárulhatnak a válság által a magánszektor eladósodottságára gyakorolt középtávú hatás enyhítéséhez.

(11) Az utóbbi években elért eredmények ellenére Görögország továbbra is jelentős kihívásokkal néz szembe az üzleti környezet és az igazságszolgáltatás tekintetében. A hatóságok a változó prioritások és a Covid19-világjárvány miatti nehézségek ellenére is dolgoznak a szabályozási környezet javításán és a versenyképesség ösztönzésén. Bár Görögország előrelépett olyan területeken, mint a vállalkozások bejegyzéséhez szükséges várakozási idő csökkentése vagy a kisebbségi befektetők védelmének megerősítése, az ország továbbra is messze elmarad a legjobban teljesítők mögött több területen (például szerződésérvényesítés, ingatlan-nyilvántartás, fizetésképtelenségi eljárások stb.). A világjárvány katalizátorként mozdította elő a digitális kormányzási menetrendet, és a hatóságok kötelezettséget vállaltak arra, hogy kiegészítő intézkedéseket hoznak a vállalkozásokra és a polgárokra nehezedő adminisztratív terhek további csökkentése érdekében.

(12) Miután Görögország előtt 2010-ben bezárult a pénzügyi piacokon való hitelfelvétel lehetősége, 2017 júliusától fogva államkötvények kibocsátásával újra hozzáfért a hitelpiachoz. A görög államkötvények hozamai az ESM-program 2018. évi sikeres lezárását követően lassan javulni kezdtek, majd 2019-ben jelentősen visszaestek. A világjárvány kitörése óta Görögország sikeresen bocsátott ki mind kincstárjegyeket, mind pedig hosszú lejáratú kötvényeket, ami azt mutatja, hogy az országnak folyamatosan van hozzáférése a finanszírozási piachoz, hitelfeltételei azonban továbbra is magas volatilitásnak vannak kitéve.

(13) A fentiek alapján a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy még mindig fennállnak azok a feltételek, amelyek indokolták a 472/2013/EU rendelet 2. cikke szerinti megerősített felügyelet bevezetését. Mindenekelőtt Görögország a pénzügyi stabilitása tekintetében továbbra is kockázatokkal szembesül, amelyek – amennyiben realizálódnak – kedvezőtlen továbbgyűrűző hatást gyakorolhatnak más euróövezeti tagállamokra. A továbbgyűrűző hatások közvetett módon is bekövetkezhetnek: befolyásolhatják a befektetők bizalmát, és így a többi euróövezeti tagállam és bankjaik refinanszírozási költségeit is.

([7]) A Tanács ajánlása (2020. július 20.) Görögország 2020. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Görögország 2020. évi stabilitási programját.

([8]) Forrás: Görög Nemzeti Bank.

(14) Ezért középtávon Görögországnak a szilárd és fenntartható gazdasági fellendülés támogatása, valamint a több tényezőből eredő örökölt hatások enyhítése céljából folytatnia kell a nehézségek forrásainak vagy potenciális forrásainak kezelésére irányuló intézkedések elfogadását, valamint a strukturális reformok végrehajtását. A kezelendő tényezők közé tartozik a válság alatt bekövetkezett súlyos és elhúzódó visszaesés; Görögország adósságterhének nagysága; pénzügyi szektorának sebezhetősége; a pénzügyi szektor és a görög államháztartás közötti folyamatos és viszonylag erős, többek között az állami tulajdon jelenlétéből fakadó kölcsönös visszacsatolás; annak veszélye, hogy a súlyos nehézségek átterjednek más tagállamok említett szektorainak bármelyikére; valamint az euróövezeti tagállamok kitettsége a görög állammal szemben.

(15) A fennmaradó kockázatok kezelése és az ehhez kapcsolódó kötelezettségvállalások teljesítésének nyomon követése érdekében szükségesnek és helyénvalónak tűnik meghosszabbítani Görögországnak a 472/2013/EU rendelet 2. cikkének (1) bekezdése szerinti megerősített felügyeletét.

(16) A Bizottság a 2020. június 24-én kelt levelével lehetőséget adott Görögországnak arra, hogy kifejtse álláspontját az értékeléssel kapcsolatban. Görögország a 2020. június 29-én kelt válaszában nagy vonalakban egyetértett az ország előtt álló gazdasági kihívásoknak a Bizottság általi értékelésével, amely a megerősített felügyelet meghosszabbításának alapját képezi.

(17) Görögország a reformok megtervezése és végrehajtása céljából – ideértve a megerősített felügyelet keretében nyomon követett szakpolitikai kötelezettségvállalásokkal összhangban lévő kulcsfontosságú reformok folytatását és befejezését is – továbbra is részesül az (EU) 2017/825 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([9]) és az azt követő jogszabályokkal létrehozott strukturálisreform-támogató program technikai támogatásából.

(18) A Bizottság a megerősített felügyelet megvalósítása érdekében szorosan együttműködik az Európai Stabilitási Mechanizmussal, annak korai előrejelző rendszere keretében,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

*1. cikk*

A Bizottság 2020. augusztus 21-ével kezdődően további hat hónappal meghosszabbítja a Görögország vonatkozásában az (EU) 2018/1192 végrehajtási határozattal bevezetett, a 472/2013/EU rendelet 2. cikkének (1) bekezdése szerinti megerősített felügyeletet.

*2. cikk*

Ennek a határozatnak a Görög Köztársaság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, 2020. július 29-én.

*a Bizottság részéről*
Paolo GENTILONI
*a Bizottság tagja*

([9]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/825 rendelete (2017. május 17.) a strukturálisreform-támogató program 2017–2020-as időszakra vonatkozó létrehozásáról, valamint az 1303/2013/EU és az 1305/2013/EU rendelet módosításáról (HL L 129., 2017.5.19., 1. o.).